

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Фінансово-економічний факультет
Кафедра Фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Волохова І.С.
“ ” _____ 2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
за магістерською програмою професійного спрямування
Корпоративні фінанси
на тему:
« Механізм залучення іноземних інвестицій в Україні »

Виконавець

студентка фінансово-економічного
факультету

Кичук Аліна Олександрівна _____

/підпис/

Науковий керівник

к.е.н., ст. викладач

Коцюрубенко Ганна Миколаївна _____

/підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕХАНІЗМУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ	8
1.1. Економічна сутність , види та можливості іноземних інвестицій для економіки країни	8
1.2. Прямі іноземні інвестиції та їх місце в економіці.....	18
1.3. Складові механізму залучення іноземних інвестицій	25
РОЗДІЛ II. МОНІТОРИНГ СТАНУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	33
2.1. Аналіз макроекономічних передумов формування інвестиційного клімату в Україні	33
2.2. Моніторинг структури та динаміки залучення іноземних інвестицій в економіку України	43
2.3.. Аналіз стану залучення іноземних інвестицій на місцевому рівні (на прикладі м. Одеси та Одеської області)	52
РОЗДІЛ III. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ	61
3.1. Світовий досвід залучення іноземних інвестицій, їх значення у розвинутих країнах	61
3.2. Основні проблеми та шляхи вдосконалення механізму залучення іноземних інвестицій в Україні.....	73
3.3. Вільні економічні зони в Україні - як шлях покращення інвестиційного клімату	84
ВИСНОВКИ.....	95
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	101
ДОДАТКИ	

Вступ

У сучасному світі глобалізації економіки раціональне використання інвестицій є запорукою успішного функціонування національної економіки та забезпечення їх конкурентоспроможності на світовому ринку. Протягом останніх років в Україні зростає роль іноземного інвестування в економічний розвиток. Пов'язано це з тим, що держава набирає обертів економічного розвитку, про це свідчить збільшення обсягів іноземного капіталу.

Інвестиції в сучасних умовах є найважливішим та найпоширенішим засобом виходу з економічної кризи, структурних зрушень як у сільському господарстві, так і в народному господарстві, в цілому, зростання технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності.

А для України вони є рушійною силою розвитку національної економік та важливим індикатором умов підприємницької діяльності в країні. У зв'язку з цим необхідно зосередити увагу на питаннях механізму іноземного інвестування в Україні. А особливо проблема іноземного інвестування в Україні набуває актуальності саме зараз, коли не лише національна економіка, а і українське суспільство, опинилось у стані загострення кризових явищ.

Проблематикою створення привабливого інвестиційного середовища для залучення іноземних інвестицій, реалізації інвестиційного потенціалу займаються такі вчені: Косак В. М., Задніпрянна Т.С., Хеніус Ф., Євтушенко Г.І., Лівківський Т.А., Карлін М.І., Н.Вільгурська, В Будкіна, О.Вовченко, С. М. Лісніченко, В. Єременка, І. Лукінова, І.Крупяк, А.Колосова, О.Мозгового, С. Мочерного, Н. Новицького та інші.

Сучасні реалії економіки свідчать про те, що українська економіка щонайменше на 50% є «тіньовою». Причина полягає в слабкості державних інститутів та законодавчої системи. Очевидно, що в таких умовах привабливість України для інвесторів дуже мала.

Несприятливий інвестиційний клімат в Україні складається з адміністративних перешкод, складної системи ліцензування, високого рівня

оподаткування. Виходячи з цього у світі є багато більш привабливих для інвесторів країн, ніж Україна, тому і МВФ прогнозує зниження потоку інвестицій до нашої країни.

Ефективне входження національної економіки України в сучасну світову господарську систему, яка вимагає структурну перебудову народного господарства і його галузей, трансформації зовнішньої торгівлі, розвитку експортного потенціалу. Очевидно, що держава не зможе повністю вирішувати економічні проблеми, якщо не створить умови для залучення іноземних інвестицій і кредитів. Для вирішення як стратегічних, так і поточних завдань фінансово-економічного і соціального розвитку України необхідно залучити іноземні інвестиції, шляхом надання пільг, створення і підтримка вже створених спеціальних економічних зон та технопарків. Необхідно удосконалити механізм залучення іноземних інвестицій, та застосовувати досвід інших країн, що досягли успіху в залученні інвесторів.

Збільшення іноземних інвестицій є не тільки спосіб удосконалення процесів, але і фактором зниження безробіття, зростання податкових надходжень до бюджетів, посилення конкуренції в національній економіці, розвитку соціальної сфери.

Актуальність теми. Україна має значний ресурсний потенціал, в який чимало інвесторів можуть і хочуть вкладати свої кошти. Нестабільність, суперечливість та непрозорість законодавства не дозволяють повністю використати наявний інвестиційний потенціал. З огляду на це, актуальною є проблема розгляду механізму залучення іноземних інвестицій та покращити інвестиційний клімат країни.

Мета. Дослідження теоретичних основ механізму залучення іноземних інвестицій, розробка шляхів активізації залучення іноземних інвестицій та покращення інвестиційного клімату в Україні.

Задачі дослідження. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні задачі:

- на основі аналізу літературних джерел та наукових напрацювань охарактеризувати економічний зміст іноземних інвестицій та навести їх види;
- дослідити сутність та окреслити місце прямих іноземних інвестицій в економіці;
- розкрити основи механізму залучення іноземних інвестицій;
- провести аналіз макроекономічних показників як передумов формування інвестиційного клімату в Україні;
- здійснити моніторинг структури та динаміки залучених іноземних інвестицій в Україні;
- проаналізувати залучення ПІІ на місцевому рівні на прикладі Одеської області та м. Одеси;
- дослідити світовий досвід залучення іноземних інвестицій в економічну систему країни;
- запропонувати напрями вдосконалення механізму залучення іноземних інвестицій в Україні;
- обґрунтувати шляхи активізації функціонування вільних економічних зон та технопарків в Україні як складових покращення інвестиційного клімату.

Об’єктом дослідження є механізм залучення іноземних інвестицій в економіку країни, а **предметом** – економічні відносини, які виникають у процесі залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Інформаційна база дослідження. При написанні роботи використовувались статті вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали Міністерства фінансів України, звіти Державної статистичної служби України, дані з офіційних сайтів Одеської області та м. Одеси, законодавчі і нормативні акти, які регулюють інвестиційної діяльності, механізм їх залучення, періодична література, Інтернет - ресурси.

Методи дослідження. При проведенні дослідження використовувались

методи логічного узагальнення, статистичного дослідження, економічного аналізу.

Наукова новизна отриманих результатів. Дослідження надходження іноземних інвестицій в економіку країни за сферами економічної діяльності та за країнами - інвесторами, розкриття механізму залучення іноземних інвестицій, вивчення світового досвіду та можливість його застосування для нашої економіки, визначення перспектив функціонування вільних (спеціальних) зон в Україні.

Практичне значення отриманих результатів. при аналізі надходження іноземних інвестицій в економіку та рівня інвестиційної привабливості держави для покращення, підвищення ефективності управління залученими коштами в Україні.

Публікації та апробація результатів дослідження. Результати дослідження, що були проведенні в магістерській роботі, викладені в науковій статті «Регіональні особливості залучення іноземних інвестицій (на прикладі Одеської області)», яка опублікована у студентському збірнику кафедри фінансів, освітлені під час участі у студентській науково-практичній конференції фінансово-економічного факультету: «Світ фінансів: сучасні виклики» (ОНЕУ, 1-2 листопада 2017 року).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів, в кожному освітлюється по 3 питання. У першому розділі досліджуються теоретичні основи механізму залучення іноземних інвестицій, розкривається сутність та види інвестицій, саме іноземних, розглядається прямі іноземні інвестиції, їх місце в економіці, та складові механізму залучених інвестицій. У другому розділі аналізується макроекономічні передумови формування інвестиційного клімату, досліджується структура та динаміка залучення іноземних інвестицій, та проводиться аналіз стану залучення іноземних інвестицій на місцевому рівні, на прикладі Одеської області та м. Одеси. У третьому розділі розглядається світовий досвід залучення іноземних інвестицій, визначені проблеми та

шляхи вдосконалення стимулювання залучення інвестицій, та дослідження ефективності функціонування спеціальних (вільних) економічних зон .

Обсяг роботи складає 120 стр., 8 таблиць, 17 рисунків, 5 додатків та 75 використаних джерел.

ВИСНОВКИ

На сьогодні Україна має досить низький рівень інвестиційної привабливості і потребує, якнайшвидше, здійснення ефективних економічних, законодавчих реформ, завдяки яким економічний рівень держави покращиться, та збільшиться обсяг залучених інвестицій на зовнішньому фінансовому ринку. Обсяги виробництва збільшуються в результаті інвестування, а разом з ним - зростає національний прибуток, розвиваються та стають більш конкурентоспроможними галузі та підприємства, що в задовольняють попит на ті чи інші товари та послуги. Іноземні інвестиції - це довгострокові вкладення капіталу іноземними інвесторами в промисловість, сільське господарство, транспорт та інші галузі економіки.

За Результатами дослідження окремих аспектів механізму залучення іноземних інвестицій зроблено наступні висновки:

1) На основі аналізу літературних джерел та наукових досліджень виявили, що іноземні інвестиції є різновидом інвестицій, та основною їх характеристикою, є іноземний інвестор, який здійснює інвестування на території країни-реципієнта, згідно законодавства цієї країни. Наведено класифікації інвестицій в роботі, най поширеними є за об'єктом вкладання коштів – реальні, фінансові, та за характером участі в інвестуванні – прямі, непрямі.

Іноземний капітал сприяє успіху державної економічної стратегії, забезпечуючи прискорення економічного і технічного прогресу, оновлення та модернізацію матеріально-технічного забезпечення. Залучення іноземного капіталу дозволяє використовувати інноваційні методи організації виробництва, характерні ринковій економіці, а також постійно підвищувати національну конкурентоспроможність.

2) Розглянули сутність та місце прямих іноземних інвестицій(ПІІ), які виступають предметом тривалого інтересу з боку резидента однієї країни до підприємства-резидента іншої країни. Держава заохочує прямих іноземних

інвесторів, надаючи їм державні гарантії через страхування, виключення подвійного оподаткування, врегулювання інвестиційних суперечок за допомогою дипломатичних і адміністративних каналів. Однією з головних переваг ПІІ є те, що вони забезпечують найбільш ефективну інтеграцію національної економіки у світову.

3) Механізм залучення іноземних інвестицій - це комплекс засобів і заходів, що визначають умови діяльності, відношення власності й організаційно-правові форми підприємств з іноземними інвестиціями. Він формується й діє на трьох рівнях- макро, мікро і мезо.

Складовими механізму є: надання податкових та митних пільг, створення спеціальних (вільних) економічних зон, технопарків, транснаціональні компанії, венчурні фірми, концесія, створення центрів допомоги інвесторам (субсидії, гарантії, податки, нормативи).

4) В ході проведення аналізу макроекономічних показників, які є передумовою формування інвестиційного клімату, було визначено що економіка України є відкритою, оскільки належить до економічних систем із високим значенням як експортної квоти – більше 45-50%, та імпоротної – 40-45%. Переважання імпоротної квоти над експортною свідчить про залежність внутрішнього ринку від імпорту. Така ситуація свідчить про нестійкість у функціонування і розвитку вітчизняної економіки, велику залежність від кон'юктури міжнародних ринків та вразливості до зміни зовнішніх чинників.

Протягом аналізованого періоду падіння рівня ВВП було у 2014 р., що було обумовлено політичними та воєнними діями, знецінення гривні (курс дол. збільшився у 3 рази).

Щодо експорту, протягом розглянутого періоду було скорочення виручки від експорту товарів з одночасним скороченням експорту агропромислової продукції, порівняно з минулими роками. Сальдо у 2017 р. складає (-188,5 млрд. грн.), тобто імпорт переважає над експортом.

Сьогодні інвестиційна привабливість економіки України знаходиться на недостатньому рівні. Підтвердженням цього є динаміка індекса

інвестиційної привабливості, що розглянутий щоквартально з період 2013-2017 рр. Найнижчий показник 1,81 був у IV кварталі 2013 року, а найвище у II кварталі 2017 року і дорівнював 3,15.

Для загальної оцінки інвестиційної привабливості розглянули такі макроекономічні показники як: ВВП, валове накопичення інвестицій, темпи зростання номінального ВВП та індекс фізичного об'єму ВВП, надходження прямих інвестицій в країну, сальдо експорту та імпорту товарів та послуг, дефіцит державного бюджету та державний борг, усі показники розраховуються до ВВП в %.

Всі показники у 2014 році знизились, це пов'язано і з падінням курсу гривні до долару, майже в тричі, політична ситуація в країні, економічна криза, все це вплинуло на привабливість інвестиційного клімату, інвестори не тільки не вкладали кошти в економіку країни, а і виводили свій капітал за кордон.

5) В результаті дослідження структури та динаміки залучення іноземних інвестицій, визначили найпривабливіші сфери економічної діяльності та виявили, що залучати інвестиції в економіку держави, набагато вигідніше, ніж брати кредити.

Як свідчать статистичні дані показник залучення іноземних інвестицій, саме прямих, у 2017 р.- 39,1 млрд. дол. США, а у 2013 р. – 53,7 млрд. дол. США. Прямі інвестиції надходять в національну економіку як з країн Європейського Союзу, так і з інших країн світу. З ЄС – це Кіпр, Латвія, Угорщина та ін. Зниження надходження прямих інвестицій у 2014 році відбулося із-за низки причин: по–перше, всі дані без урахування АР Крим та м. Севастополя, по – друге, саме в цей час в країні відбувся Євромайдан, та почались військові дії, що знизило інвестиційну привабливість для інвесторів. Якщо розглядати за видами економічної діяльності, то найбільше інвестицій надходить у промисловість, хоча за 5 років обсяг скоротився з 21,4% до 18,5%, а ось на фінансову та страхову діяльність обсяги з роками збільшуються з 14,8% до 17,6%, відповідно. Розглядаючи обсяг ПІІ на одну

особу то, у 2013 р. на одного жителя припадало 1284 дол., що на 5,2% більше ніж у 2012 році, то вже у 2017 р. припадає лише 925 дол., що на 4,3% більше ніж у попередньому році. Різке падіння обсягу ПІІ, аж на 19,5% відбулось у 2014 р, це пов'язано зі зменшенням обсягу надходжень ПІІ.

Але буденні та звичні фактори для України, такі як корупція, нестабільність валюти й гальмування реформ, насторожують, або ще гірше - відлякують іноземних інвесторів. У 2017 році ситуація покращилась, збільшився обсяг надходження іноземних інвестицій, а крім того, Верховна Рада ухвалила законопроект, що спрощує залучення іноземних інвестицій.

6) В роботі проаналізовано залучення на місцевому рівні на прикладі м. Одеси та Одеської області. Одеська область серед інших регіонів України відноситься до регіонів достатньо високої інвестиційної привабливості. Розглянули динаміку ПІІ в Одеську область на протязі останніх 10 років, з 2008р. до 2014р. відбувається зростання, а у 2015 році відбулось скорочення що продовжувалось два роки поспіль, у 2017 році об'єм ПІІ склав – 1330,4 млн.дол.США.

За видами економічної діяльності капітальні інвестиції більш зосереджуються у таких галузях, як промисловість – 45,2%, транспорт, складське господарство – 25,6%, операції з нерухомим майном - 15,3%, фінансова та страхова діяльність – 1,9%, на інші галузі інвестиції направлені в дуже малому обсязі.

У м. Одеса ПІІ зосереджується 739,5 млн. дол. США з 1670,7 млн. дол. США всіх надходжень на область.

Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій, залучених в економічний розвиток міста Одеса за 2017 рік склав 1568 млн. дол. США

7) Розглянули світовий досвід залучення інвестицій на прикладі таких країн: Сінгапур, Китай, Японія, США. Найкращим варіантом для України стане, на нашу думку, є досвід США, де питання іноземних інвестицій регулюються на двох рівнях, в нашому випадку: на державному, де встановлюються загальні вимоги, і на рівні областей, де встановлюються

конкретні приписи щодо участі іноземних інвесторів у проектах на території відповідних територій, де кожна область вирішує куди направити кошти, і як краще залучити інвестора. Та увага яка приділяється депресивним штатам та умови що діють там, можна перенести і в Україну, але, звичайно скоригувати на наші реальні умови.

Також є досить цікавим і корисним досвід Сінгапура, відкрити економіку для іноземних інвесторів (знизити податок на дохід, пільги), та приділити увагу освіті, у Сінгапурі на початку всіх реформ, на освіту витрачалось 20% бюджету, що вже через 15 років з'явився результат.

Для України цей спосіб є доцільним варіантом на майбутнє, оскільки він дає змогу забезпечити приріст надходжень фінансових ресурсів до державної економіки.

8) Сформульовано напрямки підвищення інвестиційної привабливості України. Такими є:

- створення технопарків з новітніми технологіями;
- активна участь в міжнародних інвестиційних проектах;
- робота з міжнародними рейтинговими агентствами;
- проведення маркетингових досліджень в області залучення до країни інвестицій;
- моніторинг світових інвестиційних потоків і аналітичних досліджень;
- запрошення до України фахівців світового рівня для розробки стратегій залучення інвестицій;
- проводити рекламу інвестиційних переваг України в міжнародних засобах масової інформації та проведення тематичних конференцій для зарубіжних бізнесменів;

9) Зважаючи на ситуацію в країні на сьогодні (військовий конфлікт та економічна нестабільність) доцільно реанімувати вже створенні вільні економічні зони: враховуючи проблеми з державним бюджетом, на першому етапі доцільно окреслити лише декілька територій, які могли б отримати

статус вільних економічних зон. Як один із варіантів – це можуть бути три найуспішніші в минулі роки ВЕЗ.

Світова практика показує, що і технопарк, який ефективно функціонує, робить істотний внесок в економіку країни за рахунок: диверсифікації економіки, що робить її більш стійкою; розвитку успішних компаній малого та середнього бізнесу; збільшення доходів місцевого бюджету.

Активізація інвестиційної діяльності в Україні є одним з першочерговим питанням. Реалізація поставленої мети передбачає виконання цілого комплексу заходів, спрямованих на подолання негативних чинників інвестиційної діяльності (соціально-економічної нестабільності, неузгодженого законодавства, корупції, надмірної бюрократизації, тиску на бізнес, необдуманого податкового навантаження та слабкої страхової підтримки) та забезпечення позитивних змін в національній економіці (створення економічної, політичної, соціальної стабільності, забезпечення прозорості державного регулювання та відкритості економіки).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боровик М. Р. Реєстрація іноземних інвестицій //Економіка. Фінанси. Право. - 2015. - № 5. - С. 37-39.
2. Бородіна В.М. Теоретичні основи прямих іноземних інвестицій //Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. - 2014. - Вип. 17: Міжнародні відносини. - С. 30-35.
3. Закон України «Про режим іноземного інвестування», 2014 рр. [Електронний ресурс]: Офіційний сайт Верховної Ради України — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80-19> — Назва з екрану.
4. Стратегія допомоги Україні на 2015-2017 роки // Світовий банк. – К. : „Видавничий дім „Козаки”, 2013. – 52 с.
5. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю: навч. посібник / А.І. Кредісов ; 2-ге вид., випр. і доп. – К. : ВІРА-Р, 2014. – 552 с.
6. Соколовська А., Луніна І. Визначення категорії «податкова пільга» та його практичне значення // Економіка України. – 2016. – №9. – С.21–30 2.
7. Пасєнко Т. Шляхи оптимізації пільг у системі оподаткування доходів з урахуванням світового досвіду // Вісн. Нац. акад. держ. управління при Президентові України. – 2015. -№ 4. – С. 18–24
8. Крупка М., Островерх П., Реверчук С. Основи економічної теорії. Підручник. – Київ: Атіка, 2015.
9. Ландарь Р.М. Особливості залучення іноземних інвестицій в Україну [Електронний ресурс].// Економіка України, грудень 2016, № 12.
10. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник/ Т.В. Майорова. - К.: Центр навчальної літератури, 2014. - 376 с.
11. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом [Електронний ресурс] // А.А. Пересада. - К.: Лібра, 2014. - 471 с.
12. Артус М.М., Бюджетна система України: навчальний посібник [Текст] / Артус М.М., Хижа Н.М. – Київ: Вид-во Європ. ун-ту, 2015р.- 191с.

13. Барановський О. України в системі економічної безпеки [Текст] / О. Барановський // Вісник Національного банку України. – 2015. – № 4. – С. 42-46.
14. Стойко О.Я. Фінанси: навч. посіб. [Текст] / Стойко О.Я., Дема Д.І. – К.: Алерта, 2014. – 356 с.
15. Кулінська А.В. Вдосконалення механізму залучення іноземних інвестицій в Україну [Електронний ресурс]: А. В. Кулінська // Економічний простір . – 2016. – № 106.
16. Вахненко Т. П. іноземні інвестиції у системі світових фінансово-економічних відносин: [моногр.] / Т. П. Вахненко – К.: Фенікс, 2015. – 536 с.
17. Пянтакова В.О. Вплив іноземних інвестицій на фінансову безпеку України [Електронний ресурс]: В.О. Пянтакова // Розвиток економічного простору. – 2016. – № 3.
18. Бондарук Т. Механізм управління прямими іноземними інвестиціями [Електронний ресурс]: / Т. Бондарук // Фінанси України. – 2014. – № 4.
19. Шелест О. Л. Державний борг України: механізм управління та обслуговування [Електронний ресурс]: / О.Л. Шелест // Економіка і суспільство. – 2017. – № 8.
20. Пислиця А.А. Спеціальні економічні зони в Україні: переваги та недоліки [Електронний ресурс]: А.А. Пислиця //Наукові записки.-2015.-№ 11
21. Уханова І.О. Формування механізму державної підтримки технопарків в Україні [Електронний ресурс]: І.О. Уханова // Економіка.-2015.-№ 4-5.
22. Ковалюк О.М. Фінансовий механізм організації економіки України: проблеми теорії і практики / О.М. Ковалюк. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2005. – 436 с. 8.
23. Найбільші кредитори України: МВФ, США і ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://dt.ua/ECONOMICS/ukrayina-planuye-otrimati-vid-kreditoriv-do-10-mlrd-v-comu-roci-yaresko-199400_.html/

24. Статистичні матеріали Міністерства фінансів України про стан державний борг країни 2013-2017 рр. [Електронний ресурс]: — Режим доступу <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>
25. Статистичні дані Державної служби статистики України: [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
26. Рейтинг країн світу з індексу інвестиційної привабливості [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://gtmarket.ru/research/foreign-direct-investment-index/info>
27. Офіційний сайт державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] .— Режим доступу::<http://sfs.gov.ua/>
28. Довідник пілґ № 82/1 та № 82/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2017 р. [Електронний ресурс] / Консультаційний центр :Навігатор платника податків : Консультаційний центр /Державна фіскальна служба України.— Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>
29. Довідник пілґ № 86/1 та № 86/2, наданих чинним законодавством по сплаті податків та зборів станом на: 01.01.2018 р. [Електронний ресурс] / Консультаційний центр :Навігатор платника податків : Консультаційний центр / Державна фіскальна служба України.
30. Статистичні дані сайта державної статистики про прямі інвестиції за країнами світу за 2013-2017 рік : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> - Назва з екрану.
31. Статистичні дані сайта державної статистики про прямі інвестиції за видами економічної діяльності за 2013-2017 рік : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> - Назва з екрану.
32. Статистичні дані сайта державної статистики про економічну діяльність за 2013-2017 рік : [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua> - Назва з екрану.
33. ТНК і приймаючі країни [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://readbookz.net/book/50/2059.html>

34. Семенов АА. Діяльність ТНК в Україні та її вплив на економічний розвиток країни/ А.А. Семенов, Крижанівська В.В.-Зовнішньоекономічна діяльність України, 2017.- с. 47.
35. ТНК і міжнародний бізнес в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: enbv.narod.ru.
36. Статистичний щорічник України за 2017 рік: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_Ukr_.htm
37. Статистичні дані сайту індекса Міністерства фінансів за 2013-2017 рік : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://index.minfin.com.ua> - Назва з екрану.
38. Статистичні матеріали Міністерства фінансів України про стан виконання бюджету України, 2013-2017 рр. [Електронний ресурс]: — Режим доступу:http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/archive/main?cat_id=77643 — Назва з екрану.
39. Статистичні матеріали з сайту м. Одеси «Про затвердження програми соціально-економічного та культурного розвитку м .Одеси за 2017р.» [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://omr.gov.ua/ru/acts/council/91053/> - Назва з екрану
40. Статистичні матеріали з сайту Одеської обласної ради [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://oblrada.odessa.gov.ua>
41. Інвестиційна привабливість Одеси [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://uanews.odessa.ua/economy/2016/07/27/103485.html>
42. Статистичний щорічник України за 2016 рік / Держ. ком. статистики України; – К. : Консультант, 2016. – 576 с.
43. Статистичні дані Міністерства економічного розвитку та торгівлі про СЕЗ та ТПР [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=65af61ae-d9d8-48fc-b1f0-a8ee8094994b&title=PerelikSezTaTpr>

44. Статистичні дані Міністерства економічного розвитку та торгівлі про основні показники СЕЗ [Електронний ресурс]: — Режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=9a321bee-7eaf-48c9-8888-1933f263a96d&title=OsnovniPokaznikiPoSez>
45. Зарубіжний досвід залучення в економіку країни прямих іноземних інвестицій. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18264/
46. Затонецька Т. Світовий досвід формування державної інвестиційної політики та механізмів її реалізації [Електронний ресурс]: /Т. Затонецька//Економіка.-2014.-№ 9 (161)
47. Національний інститут стратегічних досліджень. Напрями удосконалення спеціальних економічних зон України: приклад Туреччини. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1721/>
48. Прогноз прямих иностранных инвестиций в 2018 году - Dragon Capital [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://news.finance.ua/ru/news/-/417134/prognoz-pryamyh-inostrannyh-investitsij-v-2018-godu-dragon-capital>
49. Сидорова А.А. Инвестиционная привлекательность: региональный аспект [Електронний ресурс]: А.А. Сидорова // Финансовая деятельность.-2017.-№5.
50. Слатвінська М.О. Податкові пільги як інструмент реалізації фіскальної політики [Електронний ресурс]: М.О.Слатвінська // УДК.336.02
51. Податкові пільги: стимул до інновацій чи позитивний бонус 8 квітня 2016,П'ятниця, №14 (872) [Електронний ресурс] . — Режим доступу:<http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/961415>. — Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/dovidniki-/54005.html>
52. Соколовська А., Луніна І. Визначення категорії «податкова пільга» та його практичне значення // Економіка України. — 2005. — №9. — С.21–30 2.
53. Паєнтко Т. Шляхи оптимізації пільг у системі оподаткування доходів з урахуванням світового досвіду // Вісн. Нац. акад. держ. управління при Президентові України. — 2004. -№ 4. — С. 18–24

54. Борщевський В. Іноземні інвестиції як чинник регіонального розвитку //Фінанси України. - 2003. - № 10. - С.108-117
55. Гладких Д. Проблеми і перспективи залучення іноземних інвестицій у банківську систему України //Вісник Національного Банку України. - 2015. - № 10. - С. 13-15
56. Гостюк М. Зарубіжні інвестиції та економічні інтереси іноземних інвесторів //Економіка України. - 2005. - № 8. - С. 81-86
57. РЫНКИ ЕМ—УКРАИНА — БОНДЫ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://smart-lab.ru/blog/501809.php>
58. Инвесторы уже ждут выплат: ценные бумаги Украины побили рекорд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/economics/economy/investoryi-uzhe-zhdut-vyiplat-tsennyye-bumagi-ukrainyi-pobili-rekord.htm>
59. Як вивести фондовий ринок України з коми [Електронний ресурс]. – Режимдоступу:https://minfin.com.ua/ua/2018/11/01/35474709/?fbclid=IwAR1ER_bG1MjqkDEXxQff2wZ8GqdsRBXhhXeoQNd7ir94oLYQo6iZMiIXkNg
60. Касьяненко С. Прямі іноземні інвестиції в Україну: територіальний розподіл //Національна безпека і оборона. - 2016. - № 4. - С. 35-36
61. Котик О. Поняття іноземних інвестицій та їх місце у соціально-економічній сфері України //Юридична Україна. - 2016. - № 10. - С. 60-65.
62. Кулієв Р. Проблеми і особливості реалізації іноземних інвестицій в країнах з перехідною економікою //Банківська справа. - 2015. - № 2. - С. 65-70
63. Мацибора Т. Прямі іноземні інвестиції в економіці перехідного періоду //Економіка АПК. - 2013. - № 8. - С.100-104
64. Мерзляк А. Іноземні інвестиції в контексті інтеграції України до ЄС //Економіка України. - 2015. - № 7. - С.84-89
65. Пирог О. В. Іноземні інвестиції як фактор економічного зростання економіки в Україні //Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 5. - С. 15 - 19.

66. Рижикова О. Підприємства з іноземними інвестиціями: нюанси створення //Все про бухгалтерський облік. - 2016. - 24 листопада. - С. 8-15
67. Сіденко В. Іноземні інвестиції в стратегіях структурних реформ і економічного зростання //Політична думка. - 2013. - № 1. - С. 49-61
68. Товстиженко О. В. Роль іноземних інвестицій в інтенсифікації розвитку вітчизняного виробництва //Актуальні проблеми економіки. - 2016. - № 1. - С. 104 - 108.
69. Федорчук Д. Про співвідношення понять "Інвестиції", "іноземні інвестиції", та "прямі іноземні інвестиції"//Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 4. - С. 8-11
70. Зарубіжний досвід залучення в економіку країни прямих іноземних інвестицій. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ru.osvita.ua/vnz/reports/gov_reg/18264/
71. Затонецька Т. Світовий досвід формування державної інвестиційної політики та механізмів її реалізації [Електронний ресурс]: /Т. Затонецька//Економіка.-2014.-№ 9 (161)
72. Національний інститут стратегічних досліджень. Напрями удосконалення спеціальних економічних зон України: приклад Туреччини. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1721/>
73. Прогноз прямих иностранных инвестиций в 2018 году - Dragon Capital [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ru/news/-/417134/prognoz-pryamyh-inostrannyh-investitsij-v-2018-godu-dragon-capital>
74. Буркинский Б.В. Активизация инвестиционной деятельности в регионе / Б.В. Буркинский, Е.В. Молина. – Одесса : ИПРЭЭИ НАН Украины, 2003. – 494 с.
75. Кузнецова А.Я. Фінансові механізми стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності / А.Я. Кузнецова. – Л., 2004. – 279с. 9. Федоренко В.Г. Инвестознавство: підручник ; 2-ге вид., перероб. / В.Г. Федоренко. – К. : МАУП. – 2002. – С. 347-366.